

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 30. Júniusban 1787.

Y/370

Az el-kezdett munkának Vége.

U^ol vagyon az erős *Ajác*? hol van fujja kezének?
 Ő^o Negédes és nagyra látó dörgése beszédének?
 Miért félt ott; de hogy tadott *Uliszszes* bátor lenni?
 Hogy mert, minden strázsán által setét éjszaka
 menni?

Es a' fok kemény fegyver közt nem tsak *Trója*' falain
 Által menni, hanem magas épületin 's várain.

Sőt magát az Isten Afzszonyt el-és le-merte venni
 Templomából, 's vele által az ellenség közt menni,
 Mellyet ha én el-nem mertem volna lopni 'ski-hozni,
 Hasztalan volt *Ajác*nak hét bika bőrt hordozni.

Azon éjszaka' nyertem én győzelmet *Trója* felett,
 'S a' Görögöknek előre tsinált győzedelme lett.
 'S mit hánytatód bóldogtalan! *Diomedes* Társamat?
 O-is színt úgy ditsérheti magát, mint én magamat.

Az el-lopott *Palládium* elég jutalom néki, —
 De vallyon hát Te hartzóini magad állottál-é-ki?
 Tartád (mondod) *Paizsodat* népünkért; úgy-is kellett;
 De ott volt ám a' nagy fereg miad két óldslad mel-
 lett;

De én mellettem edgyedül maga volt *Diomedes*,
 A' ki, ha goromba volna, 's mint Te, olyan negédes,

Ha nem tudná, hogy többet ér az ész, mint sem az erő,
 Hogy többet érdemel a' bölts, mint az erős vakmerő;
 Ezt neki-is, úgy, mint neked, lehetne kívánia,
 Kérhetné a' másik *Ajax*, amaz *Oile'* fia,
Euripilus-is és *Thods* szint úgy *Idomeneus*
Meriones, 's a' Királynk Ötse-is *Menelaus*:
 Ezek mind erős Férfiak, 's nem kisebbek, úgy vélem
 Nálad; de még-is engednek 's nem vonnak újat vélem:
 Meg-van neked a' nagy erőd, de kevés észféléged,
 Mellyet hogy én igazgassak, erre nem nagy szük-
 séged.

Nem tagadom, hogy van erőd, de eszed nints, azt
 mondom,

De bezzeg a' jövődökre nekem van eszem, 's gondom.
 Hartzolni tudsz, 's vagy-is ha kell, kardal és kézzel
 kézfzel,

De az időt a' Királlyal mi rendellyük-el észfzel.
 Ha többet tesz edgy jó Vezér ezer köz katonánál,
 Hogy ne érnék én *Ajax*nál sokkal többet, magánál.
 ('S ha többet tesz, ki a' hajón a' kormányt igazgatja
 Mint az, a' ki izzadozva az evezőt forgatja.)
 Van eszem, ha nem vagyok-is olly erős, mint a' barom,
 'S meg-is vallom, hogy többet ér a' fejem, mint a'
 karom.

Ti-is azért, óh Fő Urak! ez jó katonátoknak
 Adjátok-meg a' jutalmat régi baj-vivótoknak.
 Ennyi esztendőök alatt tett ennyi fáradságomat,
 Mellyek közt gyakran ki-tettem fok próbára magamat,
 Gondollyátok-meg, 's ezeknek illendő jutalmára
 Adjátok e' tisztelvéget már nekem utólyára.
 Már minden dolgunknak csak-nem a' végén vagyunk
 éppen,
 Sok ellenkező *Fátumot* el-hárítottam ízépen.

'S a' mikor, hogy meg-leheffen venni, azt tselekedtem,
 A' régen ofstromlott várat ugyan akkor meg-vettem.
 Most e' jó reménységre 's az el-romlandó Trójára,
 Es a' minap mesterséggel el-lopott *Minervára*,
 Mind arra, a' mit még böltsen tselekedni kellene,
 Annak el-homlítására, a' mi még van ellene.
 Tsaknem meg nyert fzerentsénkre: 's valamit bátor-
 sággal

Nehéz helyről kell próbálni, és ezzes okossággal.
 Es mind azon Isteneknek titkos végezésekre,
 Mellyek még talám lehetnek nektek ellenetekre.
 Kérlek, mondom, benneteket jó Urak mind ezekre,
 Emlékezzetek-meg reám, 's e' tselekedetekre.
 Vagy, ha nekem nem adjátok a' fegyvert, hanem
 másnak,

Adjátok ennek — mutatván titkos képét *Pallásnak* —
 Meg-indúltak a' Fő rendek — itten szemlélni lehet,
 Hogy az ékefen szállással a' bölts mennyire mehet.
 Es az erősnek fegyverét el-nem-az erős-vette,
 Hanem az ékeffen szálló *Ülifszes* ő helyette,
 Az pedig, ki tűzzel, vassal, *Hektorral*, szembe szállott,
 Most maga indulatinak ellent szegény nem állott.
 'S a' kín erőt soha senki a' hartzon nem vehetett,
 Meg-győzte a' harag, 's véget életének-is vetett.
 Ki rántotta meg-ragadván markolatját kardjának,
 Kéri-é, úgy mond, *Ülifszes* még eztet-is magának?
 Ez már valóban az enyém; ezzel élek kedvemre,
 Ha eddig mállal nem éltem magam' veszedelmemre.
 Ha eddig Trójai vérrel veressédett fegyverem,
 Pirofsúljon magaméval most, most magamba verem,
 Hogy ekképpen, ki *Ajaxon* győzedelmeskedheffen,
 Senki se, hanem egyedül maga *Ajax* leheffen.
 Ezt mondván, még soha sebet nem szenvedett mellyének
 Veti kardját erejével irgalmatlan kezénck.

De még erős keze után-is nehezen mehete,
 A' kard, mellyet-is tsak ugyan maga ki-nem vehete.
 Hanem, fok méreggel buzgó vére ki tafzította,
 Melly ki-folyván a' földet-is piroflan borította.
 Azon vérből pedig, mellyet mérges szíve ki-löve,
 Hasonlatos színű piros *Hiácinth* virág növe.
 Melly először *Hiácinthus'* vére után láttzatott,
 Mellyet *Fébus* olyan nevű virággá változtatott.
 Melly virágnak levelein; két berű áj láttzatik,
 A' melly mind a' két halálra szépen magyaráztatik.
 Mert áj áj a' *Hiácinthus* keserves felelete,
 Es az *Ajáj* nevének-is ájon vagyon kezdete.

Horváth Ad.

TIHAN-SÍRALMA.

Nóta: Magas hegyek, szelid erdők! — Fakudiban.

Elfz-é még szép Tihan' Vára? — Óh jaj! tsak addig
 élek,

Míg itt nem hágy nem fokára, ez útnak indult *Lélek* —
 Meg-hal-é hát Tihan Vára? — meg — meg-lelketle-
 nedik,

Tiz nap az élet, halálra hív a' tizen-egyedik.
 Ha a' *Lélek*, a' Fő Papom belőlem el-költözik;
 A' lesz az én végső napom; 's kedvem gyászba
 öltözik.

Ö a' *Lélek*, addig élek, míg ö engem' *Lelkesit*,
 'S már nem élek, mert e' *Lélek* itt hadgya fzerelmesit.
 Ez a' kit *Lelkemnek* vélek, valóban olyan vala,
 Mint edgy éggel frigyos *Lélek*, mint edgy Isten' An-
 gyala.

A' *Léleknek* nintsen teste, ennek nints testisége,
 A' *Lélek* javát kereste, az, yólt gyönyörüsége.
Lelki vala hívatála, *Lelki* Papság Papsága.

Lelkes testben *Lelki* vala a' virtus' valósága.

Ö vólt

Ő volt *Lelke* Klastromomnak, melly volt nyugovó helye,
De kedves Szarándokomnak ki-tölt már az ideje.

Szegényimnek *Lelke* vala, ő Tartotta *Lelkeket*

Bennek: de Tihan' Angyala el-haggya már ezeket,
Lelke volt Pap Tárfainak; 's *Lelkek*' gyönyörüsége

Volt, e' kegyes Atyafinak vélek volt edgyeffége.
Ez jó *Lélek* az Isteni *Lelket* a' szent feregben

Meg-nem szünt dítsoíteni valóságban 's *Lélekben* —
Illyen Atya készül útnak, illyen *Lélek* költözik,

'S már Fiai mire jutnak? — Tihan gyászba öltözik —
Édes Atyám! Izraélnek szekere 's lovagjai!

Illy kegyes Atyát hol lelnek a' Proféták' Fiai?
A' kik Attyoknak tartották, már árván kefergenek,

Oh, de ez árván hagyattak már hova lejéndenek?
Lesz-e Tihanyon ezután annyi Isten' áldása?

A' mennyit vont maga után a' kegyes Illyés' mássa.
Marad-e Klizéussa? ki keferü vízemet

Edesítte, és le-mossa Ortzámról könyveimet?
Ah nem — hát Atyáskodásod' kezét míg tsokolgatom,

Tfokolom — és el-válásod minü örökké síratom.
Jer velem Somogy! Könyvezni; és ekhózzad jaj-szómat,

Hadd tudja jól meg-érzeni hiv Atyám, síralmomat.
Mond könyvezve velem edgyütt; Somogy-is sírhat —

sírhat.
Somogy 's Tihan gyászos verfet edgy másnak írhat —

írhat.
El-mégy Atyám; mégy Fő Papom: mégy Angyalom

— *Angyalom*;
Mégy, és az én bútsúzásom csak síralom — *síralom.*

Tettzett Istennek — hát Isten' hírével mennyen —
mennyen:

Légy áldott kegyes Fő Papom Földön és mennyen
— *mennyen.*

*Irta Füreden 1. Junii, a' Decretorius Terminus előtt tizen-
edgy nappal Horváth Adám.*

Ugyan

Ugyan azon Tihanyi Klástromról írta ez előtt kevés híján öt
Hónappal Tihanban, az alatt, míg a' F. Királyi Parantsol-
lat el-olvastatott, ugyan ezen vers Iró mint jó szomszéd.
II. Jan. 1787. ezeket.

Nóta: O me moestum Bellogradum.

Oh siralmas Tihan' Vára! Oh szomorú tsendellég,
Mellyben volt hajdan tsudára A' baráti edgyeslég
Klástromod, magánosságá, javad, másra szált jószággá
Lett, óh kemény békelesség!

Mikor ének szóval, langal, Ama' lelki áldozat
Somogybúl visszsa vert hangal Hangzik a' szent
boltozat,

Mellyre most az Ország Attya' Utolsó parantsolatja
Bétsből új Ekkót hozat.

A' miből kegyes Fő Papod Számos szegényt táplála,
Abból e' szomorú napod Vallás'-erfénnyt tsinála,
Engedj; mások-is engednek E' szent fel-kenéftet-
tednek;

Mert hatalom van nála.

Engedj óh víz közt épült föld, Földünk Fejedelmének,
Már a' második téli-zöld Fő Papod Ősz Fejének
Elég: 's míg ez el-érkezett, Lám másodsor adott
kezet

Már, szent Benedekjének. —

Válé hát szent Papi fereg! Válé bóldog tárfaság!
Im el-múltodon kesereg, Gyászol minden mültság,
Könyveznek Tihan' bértzei, Nyögnek Balaton' vízei,
Ózlik minden vígasság.

Most a' vizeknek Istene A' Tengeri Nümfákkal
Gyászos énekkel zeugene, 'S fekete tsatornákkal
Szürné savanyú forrását, Ha látná Tihan' sírását
Küszködni a' próbákkal.

Válé óh jó lelkü Fő Pap! Válé bóldog lelkeddel,
Bóldog voltál, hát mai nap A' bal sorfot szenedd-el,
Tudom: Te meg-elégettél Sorfoddal, 's kedvellé lettél

A' S. Pataki Músa'knak szokott Exámenjekre így
hívja a' Jól-tévőket Bá'j Patay András.

U'gyi, kik a' köz-jónak gondját viselitek,
Es az azzal járó terhet emelitek,
Közel, 's távol lévő minden Uraságok;
Atyák, édes Anyák, és fő méltóságok,
Tiszteletes tudós Edgyházi Férjfiak,
'S minden rendű, 's rangú igaz Hazafiak!

*

Erleli már Ceres el-vetett búzáját,
'S az áratásra-is készíti kaszáját.
A' szántó, és vető szív szakadva várja,
Hogy ismét meg-teljen üres búza-tárja.
En, ha meg-gondolom a' jó Tanítókat,
Úgy tartom, mint ugyan anyyi földszántókat.
Tsak hogy itten nem föld, a' mi munkáltatik;
Haném gyenge elme, 's az palléroztatik.
A' mag, az Isteni 's világi böltsellég,
Az ezekben való öregbedés a' vég.
Itten észfízel szántnak, nem pedig ekével,
'S a' nagy elme bánik a' gyengébb elmével;
A' Tanító, és a' magot vető örül,
Ha munkájok bérít láttják magok körül.
Még illy edgyezés-is vagyon e' kettőben,
Hogy az aratások esik edgy időben.
E' szerént, ha Ceres fog-aratásához;
Minerva-is hozzá kezd az ész-mustrához.
Ennek most-is olyan terminust tevének,
A' köz jót vállakon hordó tisztes Vének,
Hogy jövő Július nyóltzadik napjára,
Kiki készen légyen a' szokott próbára.
Ha azért akarják meg-tudni a' Vének,
Hogy a' mi Músa'ink mire mehetnének,

Gyűl-

Gyűljenek Patakra a' rendelt időre,
 'S vegyék az ott lévő ifjakat kérdőre.
 Én a' felől bátran parolázni merek,
 Hogy kéfzen lefzsz mind a' deák, mind a' gyerek.
 Edgy fogja az írás értelmét kurkásfzni,
 Más a' természetnek mélyén fog-butykásfzni.
 Mások emlegetni fognak olly dolgokat,
 Mellyek híresítik a' vólt Királyokat.
 Mások nyelve 'Sidó, 's görög nyelven pereg,
 - A' der, die, dist, dér dúr közt mondja más fereg;
 De nem elég pennám a' le-írására,
 Annak, a' mi készült a' meg-írt mustrára.
 Leg-jobb lefzsz Patakra gyűlnie mindennek,
 A' ki halgatója akar lenni ennek.

---

*Christián Kleist német verseiből fordítás. Edgy boros
 tsillagot vizsgálónak gondolkodási.*

A' mint látom, forog e' föld' karikája,
 A' A' Hogy hát kételkedjem, nints okom reája,
 Helyes Koperniknek már a' Systemája,
 Hibázik, a' kinek azt gyalázza szája.
 Nem hibázik pedig, a' ki azt állította,
 Mivel a' természet ugyan azt tanította,
 Mind a' két szemem-is azt meg-bizonyította,
 Mert a' ház-is magát velem fel-fordította.
 Hanem azt felette bámulva tsudálom,
 Hogy a' napot akar miképpen vizsgálom,
 Még-is azt szüntelen kettőnek találom;
 Ezen tsudálkozom, ezt nem superálom.

